

Али пре него што моје студенте на московским универзитетима и правним факултетима било чему научим из дисциплина «Рекламационо право» (као и другим дисциплинама: «Словенско право», «Римско право», «Међународно јавно право» или других дисциплина које сам предавао и испитивао), научио бих их неким **методима како се припрема испит и како се усваја знање** у (рекламационом) праву јер је на студијама то ипак у знатној мери студирање из уџбеника и приручника.¹

Неки од тих метода су били методи које сам ја научио од мојих професора а неке сам и ја сам формулисао и изнео студентима, указујући **да и сами морају креирати начин како да према личним способности најефикасније усвоје нову терминологију и систем знања који свака дисциплина носи.**

Студентима и онима који студирају (рекламационо) право на основу мултидисциплинарних истраживања могу препоручити следеће методе усвајања тих знања и припреме за испит и даљи рад², као што су:

1. МЕТОДА УПОЗНАВАЊА САДРЖАЈА (УЏБЕНИКА)

- ❖ Сваки уџбеник започети изучавати почев од његовог садржаја;
- ❖ Сваку лекцију у уџбенику и свако предавање започети одређујући његово место у садржају уџбеника

2. МЕТОД ЛИСТАЊА ФАЈЛОВА

- ❖ Свако испитно питање или тему предавања одредите према његовом месту у садржају уџбеника и систему (рекламационог) права, па тек након тога изучавати садржај теме питања који се мора изложити на испиту,

3. МЕТОД ПОДЕЛЕ И СИСТЕМАТИЗАЦИЈЕ СВАКОГ ПОЈМА

- ❖ Сваки појам поделити на могуће саставне елементе, означавајући у уџбенику појмове и његове елементе истог нивоа у уџбенику:

римским (етруским) цифрама највиши ниво поделе :	I,	II,	III,	IV..
арапским цифрама нижи ниво сваког елемента:	I-1, I-2, I-3	II-1, II-2, II-3	III-1....	
великим словима:	I-1А, I-1Б, I-1В	II-2А, II-2Б, II-2В..		
писани словима:	I-1Аа, I-1Аб,	I-1Ав	I-1Ба, I-1Бб..	

4. МЕТОД СХЕМАТСКИХ И ТАБЕЛАРНИХ ПРИКАЗА ПОДЕЛЕ ПОЈМОВА НА ЕЛЕМЕНТЕ И ГРУПЕ У УЗАЈАМНОЈ ВЕЗИ

- ❖ Сваку направљену систематизацију и поделу појмова на саставне елементе у уџбенику поновити у виду табеларног и схематског приказа на папирима великог формата³,

5. МЕТОД ПРАКТИЧНОГ ПРЕДСТАВЉАЊА

- ❖ Сваку правну трансакцију треба приказати на конкретном примеру (куповина прстена, изнајмљивање неког објекта и тд.)⁴

6. МЕТОД СОПСТВЕНИХ НАПОМЕНА И ОЦЕНА ВАЖНОСТИ

- ❖ У уџбенику, на маргинама књиге, оставите сопствене коментаре (важно; паметно; знаком узвика; кругом; троуглом које можете уочити – када будете понављали да не би пропустили оно што је јако битно у излагању),
- ❖ Укажите на везе са другим деловима и елементима, како су то глосатори аналитички чинили приликом проучавања римског права.

7. МЕТОДА ПОДВЛАЧЕЊА

¹ Божидар Трифунов Митровић: «Рекламационо право и рекламацији поводом повреда уговора», издавачка кућа БТМ, Москва, 1997. година, стр. 45, 49-52,

² превод из књиге, уџбеника Божидар Митровић: «Рекламационо право и рекламације поводом повреда уговора/Рекламационо право и рекламацији по нарушеним контрактима», издаваштво Божидара Трифунова Митровића (БТМ), Москва, 1997, стр. 49.

³ метод сам научио од Јелене Даниловић професора «Римског права»

⁴ метод сам научио од Јелене Даниловић професора «Римског права».

- ❖ У уџбенику различитим линијама или разнобојним оловкама означите битне:
  - ✓ појмове,
  - ✓ делове дефиниција;
  - ✓ елементе дефиниција;
  - ✓ закључке;
  - ✓ битне везнике.

8. КАРАТЕ МЕТОД

Детаљно размотрите свако питање и главу или део у уџбенику, или пропису, не заборављајући при том на његово место у садржају, у уџбенику, у систему (рекламационог) и уговорног права, како каратиста мора да гледа противника:

- ❖ у очи (суштина појма/ствари јер ту може да примети намере као суштину коју треба да има у виду да би реаговао), али
- ❖ држећи противника у виду и као целину у сваком тренутку, јер га противник може ногом «почистити» или нанети одвојени ударац ногом или руком.

9. МЕТОД ПОДЕЛЕ УЏБЕНИКА ПО ВРЕМЕНУ ПРЕОСТАЛОМ ДО ИСПИТА

Поделите уџбеник по времену које је преостало до испита, дефинишући тако:

- ❖ дневну број страница уџбеника које морате прочитати, подвући и три пута поновити;
- ❖ недељни број страница уџбеника које морате усвојити и поновити,

Проучите градиво уџбеника, водећи рачуна о обиму градива:

- ❖ на предавањима;
- ❖ у учионици са предавачем или на вежбама;
- ❖ при дневном читању, подвлачењу и понављању делова уџбеника и
- ❖ изучавања додатне литературе или прописа/закона који треба изучити у вези конкретне дисциплине;
- ❖ на предавањима користећи видео и аудио запис.

10. МЕТОДА ТРОЈНОГ ПОНАВЉАЊА НАГЛАС

- ❖ Први пут одељак у уџбенику од три до седам страна **прочитати НАГЛАС** (колико то околности допуштају) подвлачећи битне појмове, правећи поделе појма на саставне елементе и правећи систематизацију ради логичног повезивања;
- ❖ **Поновите наглас** прочитани део одмах након читања са потпуно отвореном књигом пратећи сваку страницу тако да не пропустите битне појмове;
- ❖ **Поновити НАГЛАС целу главу** од двадесетак страна у основним цртама са свим битним елементима тог дела уџбеника са затвореном књигом⁵.

Свака од ових метода усвајања знања о (рекламационом) праву и припреме за испит мора бити прилагођена облику образовања студента (у Русији су то редовни студенти који похађају све предмете школски или имају статус ванредног студента без обавезног похађања наставе или дистанцино или вечерње форме обучавања) социјалним, општим и индивидуалним психолошким карактеристика конкретних студената јер многи студенти уче у библиотекама где немају могућност гласног понављања али и у таквим околностима морају поновити мисаоно пређену област у уџбенику.

Науку о рекламационом праву треба разликовати од *рекламационог права као образовне дисциплине* на правним и другим факултетима. За постојање науке о рекламационом праву није битно да ли постоји рекламационо право као образовна дисциплина (предмет наставе) на правним и другим факултетима. Рекламационо право, односно питања која чине рекламационо право, још увек се изучавају у оквиру облигационог права, иако није довољно систематизовано због свог значаја. Истовремено, у многим познатим правним институцијама, облигационо право се

⁵ Метод сам усвојио од Браниславе Јојић професора «Увода у право»

проучава у оквиру грађанског права, што не значи да се игнорише као специфична научна област.